

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 30ής Μαΐου 2001
για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της
Επιτροπής

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο της 255 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθιερώνει την έννοια της διαφάνειας στο άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.
- (2) Η διαφάνεια εξασφαλίζει μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και, παράλληλα, εγγυάται μεγαλύτερη νομιμότητα, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα της διοίκησης έναντι του πολίτη σε ένα δημοκρατικό σύστημα. Η διαφάνεια συμβάλλει στην ενίσχυση των αρχών της δημοκρατίας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως θεσπίζονται από το άρθρο 6 της συνθήκης ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (3) Τα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων του Μπέρμιγχαμ, του Εδιμβούργου και της Κοπεγχάγης τόνισαν την ανάγκη να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια στο έργο των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Ο παρών κανονισμός ενοποιεί τις πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί από τα θεσμικά όργανα εν όψει της βελτίωσης της διαφάνειας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
- (4) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και να θεσπίσει τις γενικές αρχές και τα όρια της πρόσβασης αυτής σύμφωνα με το άρθρο 225 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.
- (5) Καθώς το ζήτημα της πρόσβασης στα έγγραφα δεν αποτελεί το αντικείμενο διατάξεων στις συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, σύμφωνα με τη δήλωση αριθ. 41 που αποτελεί παράρτημα της τελικής πράξης στη συνθήκη του Άμστερνταμ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού προκειμένου για έγγραφα που αφορούν δραστηριότητες καλυπτόμενες από τις εν λόγω δύο συνθήκες.

- (6) Θα πρέπει να εξασφαλισθεί ευρύτερη πρόσβαση σε έγγραφα όταν τα θεσμικά όργανα ενεργούν ως νομοδότες, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες ενεργούν κατόπιν εκχωρήσεως εξουσιών, ενώ συγχρόνως θα πρέπει να διαφυλαχθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του οικείου οργάνου. Αυτά τα έγγραφα θα πρέπει να είναι άμεσα προσβάσιμα στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.
- (7) Σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 41 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΕ, το δικαίωμα πρόσβασης εφαρμόζεται επίσης στα έγγραφα που έχουν σχέση με την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας και με την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις. Κάθε όργανο θα πρέπει να τηρεί τους περί ασφαλείας κανόνες του.
- (8) Για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σε όλες τις δραστηριότητες της Ένωσης, όλοι οι οργανισμοί που δημιουργούνται από τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να εφαρμόζουν τις αρχές που θεσπίζει ο παρών κανονισμός.
- (9) Λαμβανομένου υπόψη του άκρως ευαίσθητου περιεχομένου τους, ορισμένα έγγραφα θα πρέπει να τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης. Οι διακανονισμοί για την ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο παρόμοιων εγγράφων θα πρέπει να τεθούν μέσω διοργανικής συμφωνίας.
- (10) Προκειμένου να βελτιωθεί η διαφάνεια των εργασιών των θεσμικών οργάνων, το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα θα πρέπει να χορηγείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή όχι μόνο για έγγραφα που συντάσσονται από τα θεσμικά όργανα αλλά και για έγγραφα που παραλαμβάνονται από αυτά. Στο πλαίσιο αυτό υπενθυμίζονται τα προβλεπόμενα στη δήλωση αριθ. 35, που επισυνάπτεται στη συνθήκη του Άμστερνταμ, σύμφωνα με τα οποία ένα κράτος μέλος δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή ή το Συμβούλιο να μην κοινοποιήσει ένα έγγραφο προς τρίτους όταν το εν λόγω έγγραφο προέρχεται από το κράτος μέλος αυτό, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή του.
- (11) Κατ' αρχήν, θα πρέπει να δοθεί στο κοινό πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. Θα πρέπει να επιτραπεί στα θεσμικά όργανα να προστατεύουν τις εσωτερικές γνωμοδοτήσεις και διαβουλεύσεις τους όταν κρίνεται απαραίτητο να προστατευθεί η δυνατότητα λειτουργίας τους. Για τον καθορισμό των εξαιρέσεων, τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης.
- (12) Όλοι οι κανόνες που αφορούν την πρόσβαση στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων θα πρέπει να τηρούν τον παρόντα κανονισμό.

⁽¹⁾ ΕΕ C 177 Ε της 27.6.2000, σ. 70.

⁽²⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 3ης Μαΐου 2001 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2001.

- (13) Για να εξασφαλισθεί η πλήρης πραγμάτωση του δικαιώματος πρόσβασης, θα πρέπει να εφαρμοσθεί μια διοικητική διαδικασία σε δύο στάδια, με πρόσθετη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής ή καταγγελίας στον ευρωπαϊό διαμεσολαβητή.
- (14) Κάθε θεσμικό όργανο θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να ενημερώσει το κοινό για τις νέες διατάξεις που τίθενται σε ισχύ και να εκπαιδεύει το προσωπικό του που καλείται να βοηθήσει τους πολίτες που ασκούν τα εκ του παρόντος κανονισμού δικαιώματά τους. Για να διευκολυνθούν οι πολίτες στην άσκηση των δικαιωμάτων τους, κάθε θεσμικό όργανο θα πρέπει να χορηγεί πρόσβαση σε μητρώο εγγράφων.
- (15) Ο παρών κανονισμός δεν έχει ούτε ως αντικείμενο ούτε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα. Ωστόσο εξυπακούεται ότι δυνάμει της αρχής της εντίμου συνεργασίας που διέπει τις σχέσεις των θεσμικών οργάνων με τα κράτη μέλη, τα τελευταία αυτά θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να μην θίγεται η ορθή εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και να τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας των οργάνων.
- (16) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να θίγει τα υπάρχοντα δικαιώματα πρόσβασης σε έγγραφα για τα κράτη μέλη, τις δικαστικές ή τις ερευνητικές αρχές.
- (17) Δυνάμει του άρθρου 255 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ το κάθε θεσμικό όργανο θεσπίζει στον εσωτερικό κανονισμό του ειδικές διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφά του. Η απόφαση 93/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου ⁽¹⁾, η απόφαση 94/90/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής ⁽²⁾, η απόφαση 97/632/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1997, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽³⁾ και οι κανόνες που αφορούν την εμπιστευτικότητα των εγγράφων του Σένγκεν θα πρέπει, επομένως, εάν χρειάζεται, να τροποποιηθούν ή να καταργηθούν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι:

- α) να καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (εφεξής «τα θεσμικά

όργανα»), όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα,

- β) να θεσπίσει κανόνες διασφαλίζοντας την ευχερέστερη δυνατή άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, και
- γ) να προωθήσει ορθή διοικητική πρακτική ως προς την πρόσβαση στα έγγραφα.

Άρθρο 2

Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής

- Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- Τα θεσμικά όργανα μπορούν, υπό την επιφύλαξη των ιδίων αρχών, όρων και περιορισμών, να παραχωρήσουν πρόσβαση στα έγγραφα σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν κατοικεί ή δεν έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος.
- Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή σε όσα συντάσσονται ή παραλαμβάνονται από αυτό και βρίσκονται στην κατοχή του, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9 παρέχεται στο κοινό πρόσβαση στα έγγραφα είτε ύστερα από γραπτή αίτηση, είτε απευθείας σε ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου εγγράφων. Ειδικότερα, η πρόσβαση σε έγγραφα που συντάχθηκαν ή παρελήφθησαν κατά τη διάρκεια νομοθετικής διαδικασίας είναι δυνατή απευθείας σύμφωνα με το άρθρο 12.
- Τα ευαίσθητα έγγραφα κατ' άρθρο 9 παράγραφος 1 υφίστανται ειδική μεταχείριση, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.
- Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τα δικαιώματα πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών οργάνων τα οποία ενδεχομένως απορρέουν από πράξεις διεθνούς δικαίου ή από πράξεις που θεσπίζονται από τα θεσμικά όργανα προς εφαρμογή τους.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για το σκοπό του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

- α) «έγγραφο»: οποιοδήποτε περιεχόμενο ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή, ή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή) που αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις και τις αποφάσεις αρμοδιότητας του θεσμικού οργάνου,
- β) «τρίτος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα εκτός του αρμόδιου θεσμικού οργάνου, περιλαμβανομένων των κρατών μελών, άλλων κοινοτικών ή εξωκοινοτικών θεσμών και φορέων και των τρίτων κρατών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 340 της 31.12.1993, σ. 43· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 2000/527/ΕΚ (ΕΕ L 212 της 23.8.2000, σ. 9).

⁽²⁾ ΕΕ L 46 της 18.2.1994, σ. 58· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 96/567/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ (ΕΕ L 247 της 28.9.1996, σ. 45).

⁽³⁾ ΕΕ L 263 της 25.9.1997, σ. 27.

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις

1. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

- α) του δημόσιου συμφέροντος, όσον αφορά:
- τη δημόσια ασφάλεια,
 - την άμυνα και τις στρατιωτικές υποθέσεις,
 - τις διεθνείς σχέσεις,
 - τη δημοσιονομική, νομισματική ή οικονομική πολιτική της Κοινότητας ή ενός κράτους μέλους,
- β) της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, ιδίως σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

2. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

- των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,
- του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

3. Προκειμένου περί εγγράφου που συντάχθηκε από ένα θεσμικό όργανο για εσωτερική χρήση ή που έχει παραληφθεί από ένα θεσμικό όργανο, και το οποίο σχετίζεται με θέμα επί του οποίου δεν έχει αποφασίσει, το εν λόγω θεσμικό όργανο αρνείται την πρόσβαση εάν η γνωστοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά την οικεία διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

Ένα θεσμικό όργανο αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν απόψεις για εσωτερική χρήση, ως μέρος συζητήσεων και προκαταρκτικών διαβουλεύσεων εντός του σχετικού θεσμικού οργάνου, ακόμη και αφού έχει ληφθεί η απόφαση, εάν η γνωστοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά την οικεία διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

4. Στην περίπτωση εγγράφων τρίτων, το θεσμικό όργανο διαβουλεύεται με τον τρίτο προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον μπορεί να εφαρμοσθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ή 2, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δημοσιοποιηθεί ή όχι.

5. Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από το θεσμικό όργανο να μην δημοσιοποιήσει ένα έγγραφο προερχόμενο από αυτό χωρίς προηγούμενη συμφωνία του.

6. Εάν μόνον μέρη του ζητούμενου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.

7. Οι εξαιρέσεις που περιέχονται στις παραγράφους 1 έως 3 εφαρμόζονται μόνον ενόσω η προστασία δικαιολογείται ως εκ του περιεχομένου του εγγράφου. Οι εξαιρέσεις μπορούν να εφαρμοστούν για μέγιστη περίοδο 30 ετών. Στην περίπτωση εγγράφων που

καλύπτονται από τις εξαιρέσεις οι οποίες σχετίζονται με το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής ή τα εμπορικά συμφέροντα, και στην περίπτωση ευαίσθητων εγγράφων, οι εξαιρέσεις μπορούν εν ανάγκη να εξακολουθήσουν και μετά την περίοδο αυτή.

Άρθρο 5

Έγγραφα στα κράτη μέλη

Όταν ένα κράτος μέλος παραλαμβάνει αίτηση για έγγραφο που βρίσκεται στην κατοχή του, προερχόμενο από θεσμικό όργανο, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δοθεί ή όχι, διαβουλεύεται με το σχετικό θεσμικό όργανο προκειμένου να ληφθεί απόφαση η οποία δεν θα θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Ένα κράτος μέλος μπορεί αντ' αυτού να παραπέμψει το αίτημα στο θεσμικό όργανο.

Άρθρο 6

Αιτήσεις

1. Η αίτηση πρόσβασης σε ένα έγγραφο διατυπώνεται με οιαδήποτε γραπτή μορφή, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής, σε μία από τις γλώσσες που μνημονεύονται στο άρθρο 314 της συνθήκης ΕΚ και με επαρκή ακρίβεια ούτως ώστε το θεσμικό όργανο να μπορέσει να προσδιορίσει το έγγραφο. Ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτηση.

2. Εάν η αίτηση δεν είναι επαρκώς σαφής, το θεσμικό όργανο ζητεί από τον αιτούντα να διευκρινίσει την αίτησή του βοηθώντας τον, π.χ. παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του δημόσιου μητρώου εγγράφων.

3. Στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, το ενδιαφερόμενο θεσμικό όργανο μπορεί να συνεννοηθεί ανεπισημώς, με τον αιτούντα, για να βρεθεί μία λογική λύση.

4. Τα θεσμικά όργανα παρέχουν πληροφορίες και βοήθεια στους πολίτες ως προς το πώς και που μπορούν να υποβάλλονται αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφα.

Άρθρο 7

Επεξεργασία των αρχικών αιτήσεων

1. Οι αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφο υφίστανται ταχεία επεξεργασία. Στον αιτούντα αποστέλλεται απόδειξη παραλαβής. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της αίτησης, το θεσμικό όργανο είτε καθιστά διαθέσιμο το ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση σύμφωνα με το άρθρο 10 εντός της περιόδου αυτής, είτε, με γραπτή απάντηση, καθορίζει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης και πληροφορεί τον αιτούντα ότι δικαιούται να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Στην περίπτωση ολικής ή μερικής άρνησης, ο αιτών μπορεί, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της απάντησης του θεσμικού οργάνου, να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση ζητώντας από το θεσμικό όργανο να αναθεωρήσει τη θέση του.

3. Κατ' εξαίρεση, όπως π.χ. στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία μπορεί, μετά από ενημέρωση του αιτούντος και λεπτομερή αιτιολόγηση, να παραταθεί κατά 15 εργάσιμες ημέρες.

4. Η απουσία απάντησης εκ μέρους του θεσμικού οργάνου εντός της καθορισμένης προθεσμίας παρέχει στον αιτούντα το δικαίωμα να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση.

Άρθρο 8

Επεξεργασία επιβεβαιωτικής αίτησης

1. Η επιβεβαιωτική αίτηση υφίσταται ταχεία επεξεργασία. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της εν λόγω αίτησης, το όργανο είτε δέχεται την πρόσβαση του αιτούντος στο ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση εντός της εν λόγω περιόδου, σύμφωνα με το άρθρο 10, είτε εκθέτει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης, με γραπτή απάντηση. Αν το θεσμικό όργανο αρνηθεί την πρόσβαση εν όλω ή εν μέρει, ενημερώνει τον αιτούντα για τα ένδικα μέσα που διαθέτει, δηλαδή τη δικαστική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή την καταγγελία στον ευρωπαϊό διαμεσολαβητή, υπό τους όρους που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 230 και 195 της συνθήκης ΕΚ.

2. Κατ' εξαίρεση, όπως π.χ. στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία μπορεί, μετά από ενημέρωση του αιτούντα και λεπτομερή αιτιολόγηση, να παραταθεί κατά 15 εργάσιμες ημέρες.

3. Η απουσία απάντησης εκ μέρους του θεσμικού οργάνου εντός της προθεσμίας θεωρείται ως αρνητική απάντηση και ο αιτών έχει το δικαίωμα να ασκήσει δικαστική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή να καταγγείλει το ζήτημα στον ευρωπαϊό διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 9

Επεξεργασία ευαίσθητων εγγράφων

1. Ευαίσθητα έγγραφα είναι τα έγγραφα που προέρχονται από τα θεσμικά όργανα ή τους οργανισμούς που ιδρύουν, από τα κράτη μέλη, τις τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, τα οποία διαβαθμίζονται ως «TRÈS SECRET/TOP SECRET», «SECRET» ή «CONFIDENTIEL» σύμφωνα με τους κανόνες των σχετικών οργάνων οι οποίοι προστατεύουν βασικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών της στους τομείς που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α), και κυρίως στους τομείς της δημόσιας ασφάλειας, της άμυνας και των στρατιωτικών υποθέσεων.

2. Τις αιτήσεις για πρόσβαση σε ευαίσθητα έγγραφα, στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8, χειρίζονται μόνον πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να λάβουν γνώση των εγγράφων αυτών. Τα εν λόγω πρόσωπα αξιολογούν επίσης, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 11 παράγραφος 2, ποιες αναφορές σε ευαίσθητα έγγραφα θα μπορούσαν να καταχωρισθούν στο δημόσιο μητρώο.

3. Τα ευαίσθητα έγγραφα καταχωρίζονται στο μητρώο ή δίδονται στη δημοσιότητα μόνον μετά από σύμφωνη γνώμη του συντάκτη τους.

4. Το θεσμικό όργανο που αποφασίζει να αρνηθεί την πρόσβαση σε ευαίσθητο έγγραφο αιτιολογεί την απόφασή του κατά τρόπον ώστε να μη θίγονται τα συμφέροντα που προστατεύονται από το άρθρο 4.

5. Κατά την επεξεργασία αιτήσεων για ευαίσθητα έγγραφα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί η τήρηση των αρχών του παρόντος άρθρου και του άρθρου 4.

6. Οι κανόνες που θεσπίζουν τα θεσμικά όργανα σχετικά με τα ευαίσθητα έγγραφα δημοσιοποιούνται.

7. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο ενημερώνουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα ευαίσθητα έγγραφα σύμφωνα με τους διακανονισμούς που συμφωνούνται μεταξύ των θεσμικών οργάνων.

Άρθρο 10

Πρόσβαση κατόπιν αιτήσεως

1. Η πρόσβαση στα έγγραφα ασκείται είτε με επιτόπια εξέταση, είτε με χορήγηση αντιγράφου, συμπεριλαμβανομένου, εφόσον διατίθεται, του ηλεκτρονικού αντιγράφου, ανάλογα με την προτίμηση του αιτούντος. Το κόστος της παραγωγής και της αποστολής αντιγράφων δύναται να χρεωθεί στον αιτούντα. Η επιβάρυνση αυτή δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος της παραγωγής και της αποστολής αντιγράφων. Η εξέταση επί τόπου, τα αντίγραφα με λιγότερες από 20 σελίδες A4 και η άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω του μητρώου εγγράφων είναι δωρεάν.

2. Εάν ένα έγγραφο έχει ήδη δοθεί στη δημοσιότητα από το σχετικό θεσμικό όργανο και ο αιτών έχει εύκολη πρόσβαση σ' αυτό, το θεσμικό όργανο μπορεί να εκπληρώσει την υποχρέωσή του ως προς την παροχή πρόσβασης σε έγγραφα, ενημερώνοντας τον αιτούντα με ποιον τρόπο μπορεί να αποκτήσει το ζητούμενο έγγραφο.

3. Τα έγγραφα χορηγούνται σε υπάρχουσα διατύπωση και μορφή (μεταξύ άλλων ηλεκτρονικά ή σε εναλλακτική μορφή όπως σύστημα Braille, με μεγάλα τυπογραφικά στοιχεία ή σε ταινία μαγνητοφώνου) λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την προτίμηση του αιτούντος.

Άρθρο 11

Μητρώα

1. Προκειμένου να πραγματοποιούν τα δικαιώματα των πολιτών στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, κάθε θεσμικό όργανο προσφέρει πρόσβαση σε μητρώο εγγράφων. Η πρόσβαση στο μητρώο πρέπει να παρέχεται με ηλεκτρονική μορφή. Τα στοιχεία αναφοράς των εγγράφων καταχωρούνται στο μητρώο χωρίς καθυστέρηση.

2. Για κάθε έγγραφο, το μητρώο περιέχει μνεία του αριθμού εγγράφου (συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του διοργανικού αριθμού αναφοράς), το θέμα ή/και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του εγγράφου, και την ημερομηνία της παραλαβής ή σύνταξης του εγγράφου και της καταχώρισής του στο μητρώο. Τα στοιχεία αναφοράς παρέχονται κατά τρόπον ώστε να μην υπονομεύεται η προστασία των συμφερόντων σύμφωνα με το άρθρο 4.

3. Τα θεσμικά όργανα λαμβάνουν αμέσως τα μέτρα που απαιτούνται για τη δημιουργία μητρώου το οποίο θα βρίσκεται σε λειτουργία το αργότερο στις 3 Ιουνίου 2002.

Άρθρο 12

Άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου

1. Τα θεσμικά όργανα παρέχουν όσο το δυνατόν ευρύτερη άμεση πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, με ηλεκτρονική μορφή ή μέσω μητρώου, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες τους.
2. Ειδικότερα, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 9, παρέχεται άμεση πρόσβαση στα νομοθετικά έγγραφα, ήτοι τα έγγραφα που συντάχθηκαν ή παραλήφθηκαν στο πλαίσιο διαδικασιών για την έγκριση πράξεων που είναι δεσμευτικές στα ή για τα κράτη μέλη.
3. Όπου είναι δυνατόν θα πρέπει να παρέχεται άμεση πρόσβαση και σε άλλα έγγραφα, κυρίως σχετιζόμενα με την ανάπτυξη πολιτικών ή στρατηγικών.
4. Όταν δεν παρέχεται άμεση πρόσβαση μέσω του μητρώου, το μητρώο πρέπει να υποδεικνύει, κατά το δυνατόν, που βρίσκεται το έγγραφο.

Άρθρο 13

Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα

1. Εκτός από τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 254 παράγραφοι 1 και 2 της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 163 πρώτη παράγραφος της συνθήκης Ευρατόμ, τα ακόλουθα έγγραφα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 4 και 9 του παρόντος κανονισμού:
 - α) οι προτάσεις της Επιτροπής,
 - β) οι κοινές θέσεις που καθορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στα άρθρα 251 και 252 της συνθήκης ΕΚ και οι αιτιολογικές εκθέσεις αυτών των κοινών θέσεων, καθώς και η θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις εν λόγω διαδικασίες,
 - γ) οι αποφάσεις-πλαίσια και οι αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΕ,
 - δ) οι συμβάσεις που καταρτίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΕ,
 - ε) οι συμβάσεις που υπογράφονται μεταξύ κρατών μελών βάσει του άρθρου 293 της συνθήκης ΕΚ,
 - στ) οι διεθνείς συμφωνίες που συνάπτονται από την Κοινότητα ή σύμφωνα με το άρθρο 24 της συνθήκης ΕΕ.
2. Τα ακόλουθα έγγραφα δημοσιεύονται, κατά το δυνατόν, στην Επίσημη Εφημερίδα:
 - α) οι πρωτοβουλίες τις οποίες υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ή σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΕ,
 - β) οι κοινές θέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΕ,

γ) οι οδηγίες εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 254 παράγραφοι 1 και 2 της συνθήκης ΕΚ, οι αποφάσεις εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 254 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, οι συστάσεις και οι γνωμοδοτήσεις.

3. Κάθε θεσμικό όργανο μπορεί, στον εσωτερικό κανονισμό του, να καθορίσει ποια επιπρόσθετα έγγραφα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα.

Άρθρο 14

Ενημέρωση

1. Κάθε θεσμικό όργανο λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ενημέρωσης του κοινού για τα δικαιώματα που διαθέτει στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.
2. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τα θεσμικά όργανα για την παροχή πληροφοριών στους πολίτες.

Άρθρο 15

Διοικητικές πρακτικές εντός των θεσμικών οργάνων

1. Τα θεσμικά όργανα αναπτύσσουν ορθές διοικητικές πρακτικές προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, που εγγυάται ο παρών κανονισμός.
2. Τα θεσμικά όργανα συγκροτούν διοργανική επιτροπή με στόχο τη διερεύνηση της βέλτιστης πρακτικής, την εξέταση ενδεχόμενων διαφορών και τη σύζηση των μελλοντικών εξελίξεων περί την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα.

Άρθρο 16

Αναπαραγωγή των εγγράφων

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τυχόν υπάρχοντες κανόνες περί δικαιώματος δημιουργού οι οποίοι ενδεχομένως περιορίζουν το δικαίωμα τρίτου να αναπαραγάγει ή να χρησιμοποιήσει τα γνωστοποιηθέντα έγγραφα.

Άρθρο 17

Εκθέσεις

1. Κάθε θεσμικό όργανο δημοσιεύει ετησίως έκθεση για το προηγούμενο έτος, που περιλαμβάνει τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες το θεσμικό όργανο αρνήθηκε την πρόσβαση σε έγγραφα, καθώς και τους λόγους για τις αρνήσεις αυτές και τον αριθμό των ευαίσθητων εγγράφων που δεν καταχωρήθηκαν στο μητρώο.

2. Έως τις 31 Ιανουαρίου 2004 το αργότερο, η Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση για την εφαρμογή των αρχών του παρόντος κανονισμού και διατυπώνει συστάσεις, συμπεριλαμβανομένων, εάν χρειάζεται, προτάσεων για την αναθεώρηση του παρόντος κανονισμού καθώς και προγράμματος δράσης για τα μέτρα που πρέπει να λάβουν τα θεσμικά όργανα.

Άρθρο 18

Μέτρα εφαρμογής

1. Κάθε θεσμικό όργανο προσαρμόζει τον εσωτερικό κανονισμό του στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω προσαρμογές εφαρμόζονται από τις 3 Δεκεμβρίου 2001.
2. Εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 354/83 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1983, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα ιστορικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ⁽¹⁾ είναι σύμφωνος προς τον παρόντα κανονισμό, προκειμένου να εξασφαλίσει την πληρέστερη δυνατή διατήρηση και αρχειοθέτηση των εγγράφων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 2001.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος
N. FONTAINE

3. Εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον οι υπάρχοντες κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα είναι σύμφωνοι προς τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται από τις 3 Δεκεμβρίου 2001.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
B. LEJON

⁽¹⁾ ΕΕ L 43 της 15.2.1983, σ. 1.